

[Steen Folke]

var det så alene, fordi Danmark ville optræde i fælles fodslag med de andre EF-lande, eller var det alene, fordi man ikke ville lægge sig ud med storebror, med det førende NATO-medlem, USA, eller var det en kombination af disse to grunde, der var den egentlige grund til, at Danmark gik med? Kan vi ikke få en klar forklaring på, hvorfor regeringen gjorde, som den gjorde, til trods for den skepsis, statsministeren har givet udtryk for?

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Til hr. Holger K. Nielsen kan jeg sige, at også jeg mener, at sanktioner er et middel, der i hvert fald ofte kan være tveægget, ofte ikke kan være effektivt og derfor egentlig ikke er det allerbedste middel at bringe i anvendelse. Det har jeg altså givet udtryk for her fra talerstolen, og det har vi, Danmark, givet udtryk for i den fælles diskussion, der har været inden for EF-landene. Men det betyder ikke, at vi ikke ville være med til at markere en klar politisk holdning i forhold til Sovjet og Polen med hensyn til udviklingen i Polen. Altså: undertrykkelsen af Solidaritet og dette, at der ikke optages forhandlinger om en liberalisering eller om større frihedsrettigheder til den polske befolkning, alle disse ting har vi været utilfredse med, og dette var formen, hvorunder der kunne skabes enighed om en politisk tilkendegivelse. Det er altså denne politiske tilkendegivelse, som jeg mener at vi meget rigtigt i dette folketing principielt vil være helt enige i.

Jeg tror også, dette indeholdt svaret til hr. Steen Folke. (Steen Folke: Nej!). Jo!

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Det næste spørgsmål er stillet til udenrigsministeren og vil også blive besvaret af statsministeren.

Spm. nr. 422

2) Til *udenrigsministeren* af:

Holger K. Nielsen (SF):

»Hvad agter regeringen at foretage i anledning af, at EF nu anvender art. 113 i EØF-traktaten til udenrigspolitiske beslutninger?«

Skriftlig begrundelse

Art. 113 i EØF-traktaten angår økonomisk handelssamkvem, men den blev alligevel brugt som legal basis for de den 9. marts af EF vedtagne handelsrestriktioner over for Sovjetunionen, dette på trods af den danske regerings klare udsagn om, at restriktionerne er af politisk karakter. En økonomisk artikel anvendes til et udenrigspolitisk formål, hvilket er klart ulovligt.

Spørgeren er bekendt med regeringens reservationer, hvad angår anvendelsen af art. 113 til de nævnte sanktioner, men i betragtning af sagens alvor må folketinget gøres bekendt med de yderligere skridt, regeringen agter at foretage i forbindelse med denne ulovlighed.

Holger K. Nielsen (SF):

Før folkeafstemningen i 1972 blev det sagt, at EF er et økonomisk samarbejde, der ikke omfatter udenrigspolitik.

Den danske regering har, på trods af at de fleste kan se, at det er meget vanskeligt at opretholde denne skillelinje, alligevel med stædighed fastholdt, at det politiske samarbejde i EF ligger uden for Romtraktaten og er et samarbejde udelukkende mellem Fællesskabets medlemsstater.

Denne formelle adskillelse blev en smule flosset i kanten i forbindelse med Londonerklæringen fra oktober sidste år, men den ligger totalt i stumper efter vedtagelsen af handelssanktionerne mod Sovjetunionen i sidste uge. Der anvendte man art. 113 i Romtraktaten, og nu anvendes denne artikel, der entydigt omhandler økonomisk handelspolitik, til et udenrigspolitisk formål.

Nu anvendes Romtraktaten, som danskerne i 1972 stemte om som en økonomisk traktat, til entydigt politiske formål. Dette er en klar ulovlighed i forhold til selve Romtraktaten, og det ligger derudover også på kanten af grundlovens § 20, at Danmark i en hænding og uden folkeafstemning har overført udenrigspolitisk kompetence til EF.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Danmark har, som det er tilkendegivet, taget principiel afstand fra anvendelsen af EF-traktatens art. 113 i den givne situation. Vi har tilkendegivet, at vi havde foretrukket, såfremt der skulle vedtages sanktioner, at der